

Ingeborg Hansen
Pl 1275
26070 Ljungbyhed

Öppet sönd. 11-18
Övrig tid. end.
beställning pr.
Tel. 0435-43009

i Riseberga

Nr 537

RISEBERGA

Den 14 maj klockan 13 - 17 öppnar Café "Trumpeten"
i Riseberga för visning.

Ingemar och Hen Omdrearsen

inbjudes härmed till kaffe och tårta, denna dag
för endast kronor 15:--.

Hjärtligt välkommen

Ingemar Omdrearsen

RISEBERGA KOMMUN

Nyttiga telefonnummer —
riktnummer 0435

	409 80
Bibliotek	400 92
Busstation	411 70
Centrumbaren	913 45
Distriktsveterinär	405 68
Folkvandervård	406 63
Friluftsbad	401 80
Försäkringskassa	411 85
Idrottshall	407 15
Kommunalkontor	401 19
Ljungbyheds gästgivaregård	430 03
Pastorsexpeditionen, Riseberga	700 24
Pastorsexpeditionen, Färingtofta	400 86
Post	400 88
Riseberga-Färingtofta sparbank	700 04
Avdelningskontor, Färingtofta	404 00
Skånska Banken	421 20
Skärallids Restaurang och Friluftsgård	400 04
Spångens gästgivaregård	700 76
Taxi, Färingtofta	404 07
Taxi, Ljungbyhed	430 67
Taxi, Riseberga	407 50
Telegrafstation	
Ring 90 000 för	
Ambulans	
Jourhavande läkare	
Polis	

Brandalarmering 406 00 eller 90 000

Postnummer: 260 70 Ljungbyhed

Produktion: Institutet för Bok & Layout AB, Ljungbyhed.
Skogs Boktryckeri AB, Trelleborg 1971

RISEBERGA KYRKA

Tidigt under medeltiden fanns i Riseberga ett försvarstorn som möjligen tillhörde den första kyrkobyggnaden på platsen. Delar av detta torn ingår i den nuvarande kyrkan.

Under medeltiden var kyrkan i Herrevadskloster traktens huvudhelgedom. Riseberga hade endast ett kapell eller en annexkyrka. Mot slutet av 1500-talet (troligen 1586) slutade man att använda klosterkyrkan och vid samma tid byggdes en ny kyrka i Riseberga.

Riseberga kyrka fick sitt nuvarande utseende i början av 1800-talet. Kyrkan invigdes 1820 och kallades Oscars kyrka efter dåvarande kronprinsen.

Takmålningarna i kyrkan utfördes av Einar Forseth 1937 i samband med en restaurering. Målningen i längskeppets östra del illustrerar orden "Se Guds lamm" — Johannes Döparen pekar på Jesusgestalten. Målningen mitt i kyrkan visar "Trons makt" och ovanför altaret har konstnären föreställt Jesusgestalten omgiven av julidamernas. Till vänster ovanför altaret sakåldrigs Jesu sista måltid, och målningen ovanför den högra läktaren föreställer Jesu intåg i Jerusalem.

Predikstolen är placerad över altaret, vilket är sällsynt inom svensk kyrkoarkitektur. Placeringen kan ha samband med en lågkyrklig tradition i trakten.

Dopfunten är av trä och försedd med ett dopfat i mässing från 1645.

Tornet är placerat i väster liksom koret. **Kolumbariet** vid kyrkogårdens sydöstra hörn har en målning av Pär Siegård, "Uppståndelsen". Kolumbariet uppfördes 1936.

Johan Christoffer Toll har hedrats med ett gravmonument på kyrkogården. Toll var fältmarskalk och en av Gustav III:s medhjälpare i statsvälvningen 1772. Tolls vapen hänger över en dörr i sakristian.

Nils Forsberg, konstnären som bl a målade "En hjältes död", föddes i Riseberga 1842. En minnessten har rests vid Rönne å nära den s k Stocken.

FÄRINGTOFTA KYRKA

I början av medeltiden uppfördes i Färingtofta en stenkyrka, kanske som ersättning för en ännu äldre träkyrka. Medeltidskyrkan revs i slutet av 1700-talet då den nuvarande kyrkan började byggas på den gamla kyrkans grund.

Den nya kyrkan invigdes 1828 och kallades Josefinas kyrka efter dåvarande kronprinsessan. Vid en renovering 1961 påträffade man fragment av den medeltida kyrkan, en snidad bänkgavel från 1500-talet och målade lister från 1600-talet.

Dopfunten är kyrkans äldsta föremål. Den är huggen i sandsten och kommer från 1200-talet.

Predikstolen har en äldre övrigt lik som i Riseberga kyrka.

Listmålningarna mot predikstolen är från 1600-talet. Målningarna är rester av ett större verk och innehåller delar av trosbekännelsen på danska.

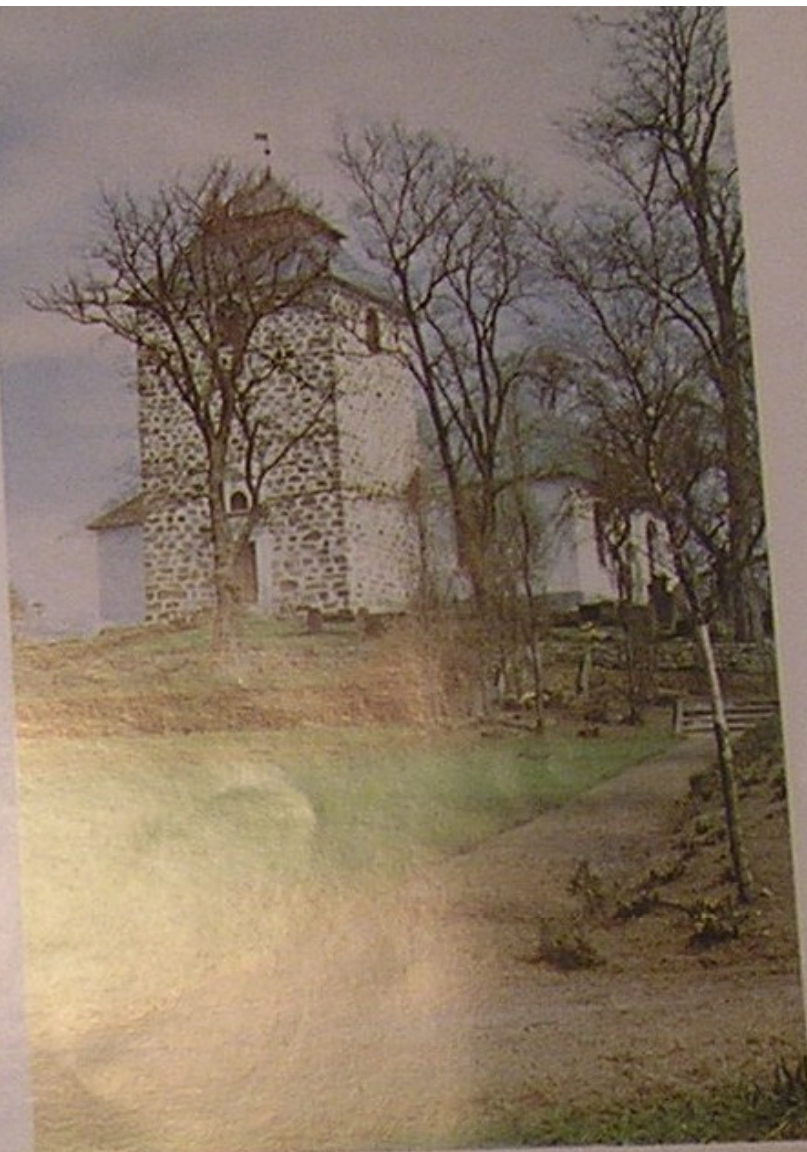
Kimning eller vartaklockringning äger rum vid de stora festerna. Denna klockringning innebär att klockorna växlar med varandra i en cirkel på ca en halvtimme.

STOCKEN

Stocken är en gammal gångbro över Rönne å söder om Riseberga kyrka. Den avslutade en kyrkstig som i äldre tider ledde fram till kyrkan.

FÖRSAMLINGSHEMMET

Församlingshemmet i Ljungbyheds centrum invigdes 1965. Det innehåller en kyrksal samt samlingslokaler för ideella föreningar.

Herrevadskloster 1858

Fältmanöver på Ljungby Hed 1860

Flygpionjär vid en "Bleriot".

KLOSTRET VID HERREVAD

Ärkebiskop Eskil av Skåne grundade 1158 ett tjugotal franska cisterciensermunkar på Herrevad vid Rönne å där de grundade ett kloster. Cistercienserna lade stora ansträngningar vid en å eller en sjö i skogsbegäret, för att fann de bäst "den stora skogen". Herrevad uppfyllde dessa villkor.

Klosterkyrkan grundades 1158 och byggdes i natursten. Kyrkan blev 53 m lång med ett tvärskepp på 28 m. Förutom kyrkan uppfördes efter hand ekonomibyggnader, sovsalar och annat som hörde till. Genom donationer kom under årens lopp 1 800 hemman, spridda över ett stort område, i klostrets ägo.

Efter reformationen, i danska Skåne genomförd 1536, upphörde klosterlivet. Munkarna på Herrevadskloster fick stanna kvar, men 1565 övertogs klosteregendomarna av världsliga myndigheter. Den siste abboten, Lavris, dog 1572. Hans gravsten kan ses på en kulle vid kapellet på Herrevadskloster.

En rad stormän innehade sedan Herrevadskloster. Men själva klosterkyrkan fick förfalla och murstenarna fraktades bort till andra byggen.

Klostrets ekonomibyggnader restaurerades vid flera tillfällen, den nuvarande portlängan byggdes t ex om 1745. Flyglarna kom till 1817.

ÖVNINGSFÄLTET

Den första stora truppmönstringen vid Ljungbyhed ägde rum 1677, under Karl XI:s tid. Då drogs 10 000 man samman under några vårmånader. Senare blev Ljungbyhed en permanent militär övningsplats. På den torra, jämna sandheden exerceerade Skånska husarerna och Skånska dragonerna, Kronprinsens husarer och Norra Skånska infanteriregementet.

Till en början bodde soldaterna i tältläger på heden, men vid mitten av 1800-talet började man anlägga ett permanent läger med baracker och loppiga lägerhyddor.

Några av dessa byggnader har bevarats på nuvarande Kungl. Krigsflygskolans område.

DE FÖRSTA FLYGNINGARNA

De första flygarna kom till Ljungbyhed redan 1909. Ingenjör Hjalmar Nyrop och hans vän Oscar Ask från Landskrona gjorde under sommaren flera flygförsök på exercisheden. Året därpå var Nyrop uppe på 30—40 meters höjd med sin maskin.

En annan flygpionjär på Ljungbyhed var Enoch Thulin som i Landskrona anlagt en aeroplanfabrik. År 1915 startade han en civil flygskola i Ljungbyhed.

Thulin omkom i en flygolycka 1919 och efter ett par år lades flygskolan ner. Då hade över 100 elever erhållit flygcertifikat.

År 1926 tillkom det svenska flygvapnet. Regimentena som använt exercisheden hade då flyttat till andra förläggningssorter och flygvapnet övertog byggnader och övningsfält. På fältet byggdes start- och landningsbanor och Ljungbyhed blev en central flygutbildningsanstalt. Sedan dess har alla svenska militärflygare utbildats i Ljungbyhed.

HERREVADSKLOSTER

1902 inrättades en remontdepå på Herrevadskloster, där hästar för kavalleriet föddes upp och dresserades. Remontdepån avvecklades 1957--58, byggnaderna restaurerades och 1960 förlades Förberedande Fältflygarskolan till Herrevadskloster.

Huvudbyggnaden på Herrevadskloster, den sk Borgen, innehåller förrådningar och markenteneri för skolans elever, och i remontdepåns ridhus och stallar har det blivit lärosalar, mäss och expeditioner. På skolan utbildas blivande fältflygare i främst civila ämnen.

Kapellet är det enda som återstår av den gamla klosterkyrkan. Ruinen, som i den ursprungliga kyrkan var en del av ett sidoskepp, invigdes 1963 till kyrkolokal efter en restaurering. Kapellet står öppet för besök under dagtid. Avtagväg vid Herrevadskloster från vägen Klippan-Ljungbyhed.

TYCHO BRAHE

Vid kapellet på Herrevadskloster finns en minnestavla över Tycho Brahe. Han bodde på Herrevadskloster 1572--73 hos sin morbror Steen Bille, som förlänades egendomen efter reformationen. Tycho Brahe inrättade ett laboratorium i en källare och sysselsatte sig med alkemiska experiment och astronomiska observationer.

På kvällen den 11 november 1572 var Tycho Brahe på väg till laboratoriet. När han såg upp mot himlen fann han till sin förvåning att stjärnbilden Cassiopeja hade "en stjärna för mycket". Tycho Brahe bestämde stjärnans position och kallade den Stella Nova, Den nya stjärnan.

Upptäckten av Stella Nova skapade ett starkt intresse för astronomi hos Tycho Brahe. Och det är som astronom han blivit världsberömd.

KUNGL. KRIGSFLYGSKOLAN

På Kungl. Krigsflygskolan, F 5, utbildas officers-, ingenjör- och meteorologaspiranter samt fältflygarelever. Fältflygareleverna har genomgått en förberedande civil utbildning på Herrevadskloster.

På F 5 utbildas också flyglärare, och blivande helikopterförare från armén, marinen och rikspolisens genomgår grundläggande flygutbildning där.

Flygutbildningen bedrivs både i propellerplan och jetplan, tyngdpunkten ligger på jetutbildningen. F 5 är det förband inom flygvapnet som utarbeta förslaget har störst antal flygtimmar. F 5:s piloter tillryggalägger varje år en sträcka som motsvarar drygt 250 varv runt jorden. När det är full flygverksamhet är mer än 50 plan i luften samtidigt.

Till F 5 hör en omfattande markorganisation med bl a tre baskompanier samt verkstäder. F 5 är flygvapnets största fredsförband med en personallstyrka på avsevärt över 1 000 personer.

Kungl Krigsflygskolan är ett omtyckt utflyktsmål för skolklasser och studiegrupper av olika slag. Varje år anordnas en besöksdag då allmänheten äger fritt tillträde till anläggningarna. (Tel. Kungl. Krigsflygskolan 407 00).

Bilderna

överst sid. 8

Portlängan på Herrevadskloster

nederst sid. 8

Herrevadskloster

överst sid. 9

Flygläraren och hans elev

nederst sid. 9

Utbildning på Sk 60

RISEBERGA KOMMUN

Kommunen ligger på den nordöstra sidan av Söderåsen, mellan slättbygden i söder och väster och skogsbygden i norr. Detta övergångsområde mellan jordbruksbygd och skogsbygd kallades förr "risbygden".

Naturen är omväxlande, uppodlade områden avbryts av sjöar och stora skogspartier. I den västra delen utbreder sig ett hedområde med ljung som karaktärsväxt. Genom kommunen rinner Rönne å.

Stora delar av kommunen upptas av strövområden, tex bokskogarna vid Skäralid på Söderåsens sluttning.

Riseberga kommun är främst en jordbruksbygd. Tätorterna har endast några småindustrier. Kungl. Krigsflygskolan i Ljungbyhed är den största arbetsgivaren.

Folkmängden uppgår till ca 4 600 invånare. Ljungbyhed är kommunens centralort med ca 2 600 invånare.

Sydöst om Ljungbyhed ligger Riseberga och Färingtofta kyrkbyar.

FORNMINNEN

Riseberga bebyggdes mycket tidigt. De första inbyggarna följde troligen Rönne å och slog sig ner som jägare och fiskare. Från stenåldern har åtskilliga fynd gjorts inom kommunen.

Flera gravfält från bronsåldern är bevarade. Ett ligger mellan Skäralid och Bonarp, ett annat norr om Herrevadskloster. I det senare området kan man påträffa ett stort antal gravrösen och odlingsrösen i beteshagar och skogspartier.

Gravfälten i Ljungbyheds hembygdspark är från vikingatiden och nordväst om flygfältet vid Bonarp har man funnit några stjärngravar från järnåldern.

I Färingtofta, på en kulle snett emot kyrkan, syns rester av en fornborg.

GEOLOGISKA SEVÄRDHETER

Basalt förekommer bl a i en liten kulle nära länsgränsen vid vägen Ljungbyhed-Röstånga. Platsen kallas Rallate. Basalten bildades under tertiärtiden för tiotals miljoner år sedan och är rester efter en gammal vulkankrater.

Gnejs är den vanligaste bergarten i trakten. Den går i dagen bl a i Skäraliddalens branter. Dess rostbruna färg har troligen gett namn åt Kopparhatten.

Vulkanisk tuff finns i branten ner till Rönne å vid Djupadal. Det är Sveriges enda förekomst av denna bergart. Den är mycket lös och har bildats av vulkanaska.

HEMBYGDSGÅRDEN

Hembygdsgården ligger i hembygdsparken i det centrala Ljungbyhed. Anläggningen består av två hus, en huvudbyggnad (bilden överst till höger) och en ekonomibyggnad.

Huvudbyggnaden stod ursprungligen i Rya och de äldsta delarna uppfördes under 1600-talet. Den har ändrats och byggts till vid flera tillfällen under årens lopp. Byggnaden inrymmer nu ett hembygdsmuseum.

Tyngdpunkten är lagd på den gamla allmogekulturen, men samlingarna innehåller också ett stort antal stenyxor samt föremål med militär anknytning.

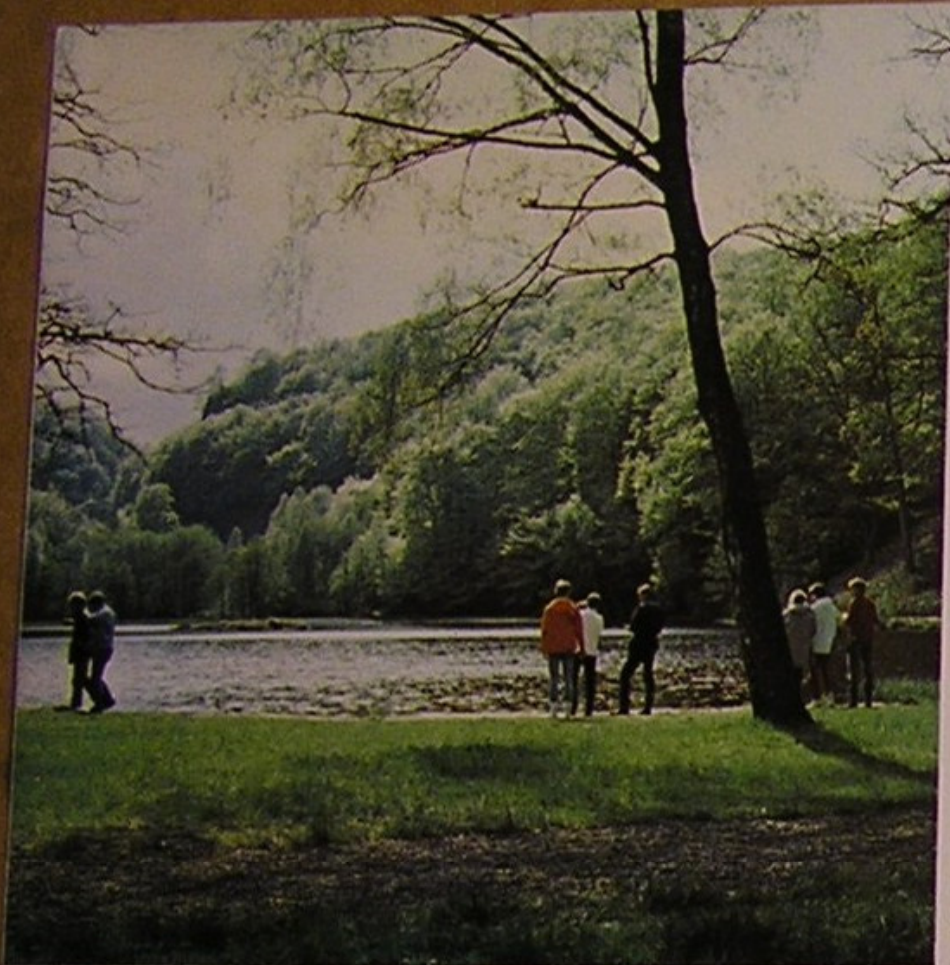
Ekonomibyggnaden tillhörde förr torpet Kröglan i Färingtofta. Den härrör från 1700-talet och inrymmer nu en samling av äldre jordbruksredskap och vagnar. (Hembygdsföreningens ordf, tel. 405 72)

SPÅNGENS GÄSTGIVAREGÅRD

Spången vid Rönne å var tidigare centrum i Riseberga socken. Namnet tyder på att man även förr tog sig över ån där och det blev en lämplig plats för marknader och kreatursauktioner.

Vid mitten av 1800-talet anlades en gästgivaregård vid Spången. Den blev riksbekant genom Edvard Persson-filmen Kalle på Spången.

SKÄRALID

Skäraliddalen eller Skäret är en djup ravin i Söderåsen. Den sträcker sig från Skäralid 8 km in i åsen med ett största djup på ca 75 m. På ravinens botten rinner Skärån. Längs Skärån går promenadstigar.

Ravinen var från början troligen en spricka i berggrunden. Under istiden letade sig en isälv ner i sprickan, utvidgade den och rensade den.

Ravinen är ett domänreservat. Det är förbjudet att plocka blommor där och man företar inga avverkningar.

Skäret är ett av Skånes mest besökta turistmål och ett omtyckt strövområde både på sommaren och vintern.

En stor parkeringsplats finns vid Skäralid i anslutning till vägen Ljungbyhed-Röstånga.

Fågellivet i Skäret är rikt. Grönsångaren är karaktärsfågel och bland de sällsynta fågelarter som häckar vid Skärån märks försärlan och strömstaren.

Floran i Skäralid omfattar flera sällsynta växter. Särskilt berömda är de många ormbunksarterna.

SKÄRALIDS RESTAURANG OCH FRILUFTSGÅRD

På en höjd med utsikt över Skäralidsjön ligger Skäralids Restaurang och Friluftsgård, som är den första etappen i ett planerat större fritidsobjekt. Anläggningen ägs av Domänverket och Friluftsrådet.

Restaurangen är öppen varje dag under sommarsäsongen och på lördagar och söndagar under den övriga delen av året.

Bilderna
överst Sjön vid Skäralid

nederst Skäralids Restaurang
och Friluftsgård

KOPPARHATTEN

Den bästa utsikten över Skäralid har man från Kopparhatten, en hög klippa som skjuter ut över ravinens. Till Kopparhatten slingrar sig en asfalterad bilväg, en avtagsväg med skylt från vägen Ljungbyhed-Röstånga.

Runt Kopparhatten utbreder sig en vacker bokskog. Domänverket har anlagt rastplatser och promenadstigar av olika längd i det vackra strövområdet. Från Kopparhatten går en stig ner i Skäret.

SORRÖDSSJÖARNA

Sorrödssjöarna nordöst om Ljungbyhed är kända fågelsjöar. Årvisst sällsynta fågelarter häckar vid sjöarna.

ENESKOGEN

Byn Anderstorp i kommunens sydöstra hörn har en sevärd botanisk sällsynthet, en skog av enar. Skogen omfattar åtta hektar, flera av enarna är mer än tio meter höga. Dessutom står några ovanligt vildvuxna och stora bokar i nära anslutning till eneskogen.

Genom skogen leder en markerad promenadstig förbi de intressantaste partierna. En parkeringsplats är anlagd vid skogen och skyltar vid Anderstorp visar vägen.

Bilderna
överst Utsikt från Kopparhatten
nederst Eneskogen

Simskola

FRILUFTSBADET

Friluftsbadet har tre bassänger: en plaskdamm för de yngsta, en undervisningsbassäng och en 50-meters bassäng med sex banor. Vattnet i bassängerna håller en temperatur av ca 22°. I anslutning till omklädningsrummen finns bastuanläggningar. Badet hålls öppet från den 15 maj till den 15 september.

TENNISBANOR

Vid friluftsbadet finns tre tennisbanor. Två av banorna har en-tout-cas-beläggning, den tredje asfaltbeläggning. Särskilda markeringar på asfaltbanan gör det möjligt att utnyttja den även för handboll, volleyboll och badminton. (Speltider kan beställas vid friluftsbadet, tel. 406 33)

LJUNGBYHEDS FLYGKLUBB

Flygklubben har fem motorflygplan och fyra segelflygplan. Verksamheten omfattar utbildning i motorflyg för privatflygcertifikat och i segelflyg för segelflygcertifikat och segelflygdiplom. Dessutom anordnas fortbildningskurser i bl a instrumentflygning, mörkerflygning och avancerad flygning.

Flygklubbens hangar och expedition är belägen vid F 5:s flygfält, avtagsväg från Bonarp.
(Tel. motorflyg 405 34, segelflyg 401 84)

IDROTTHALLEN

Idrottshallen ligger mellan hembygdsparken och kommunalhuset. De flesta inomhusidrotter kan utövas i hallen. Konstverket i entrén, "Expanderande rörelse" är utförd av Nils Möller.

Pojkhandboll i Idrottshallen

RISEBERGA KOMMUN HAR

- centralt läge i nordvästra Skåne
- vidsträckta och välordnade strövområden i vacker natur vid Söderåsen och Rönne å
- billig tomtmark för egna hem och industrier
- goda serviceanordningar för fritidsaktiviteter
- goda landsvägsförbindelser med närliggande tätorter

LJUNGBYHED

Försumma inte en besök

— i Skäraliddalen

— på Kopparhatten

— i hembygdsparken

— på Herrevadskloster

— i Eneskogen i Anderstorp

— i Djupadal

Bilderna
överst Friluftsbadet
nederst Idyll vid Djupadal